

Pieņemts spriedums lietā par izmaiņām Valsts fondēto pensiju likumā

Satversmes tiesa ir pieņēmusi spriedumu lietā Nr. 2010-21-01 „Par Valsts fondēto pensiju likuma 4. panta otrās daļas un pārejas noteikumu 2. punkta, 3. punkta 4. un 5. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 105. un 109. pantam”.

Apstrīdētās normas samazina iepriekš paredzēto iemaksu apjomu fondēto pensiju shēmā.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas citastarp pārkāpj tiesiskās paļāvības principu, jo, samazinot nākotnē paredzamās pensijas apmēru, vienlaikus neparedz pārejas periodu vai kompensāciju. Savukārt Saeima atbildes rakstā norādīja uz ekonomiskās krīzes rezultātā radušos sociālā budžeta apdraudējumu un nepieciešamību sabalansēt sociālā budžeta ieņēmumus un izdevumus.

Satversmes tiesa atzina, ka fondēto pensiju shēmas finansējumu samazināt ir iespējams vienīgi īpašos izņēmuma gadījumos un īslaicīgi. Tāpat tiesa secināja, ka fondēto pensiju shēmas izveidošana un tās darbības pamatprincipi radīja personām paļāvību uz to, ka šī shēma tiks īstenota tā, lai veidotu pensijas kapitāla uzkrājumu. Tiesa norādīja, ka pat īpaši smagos ekonomiskos apstākļos fondēto pensiju shēmas sociālās apdrošināšanas iemaksu apmēru drīkst samazināt tikai tiktāl, lai šī shēma tomēr spētu nodrošināt pensijas kapitāla uzkrājumu. Fondēto pensiju shēmas sekmīga darbība ir cieši saistīta ar personu uzticību pensiju sistēmai un ieinteresētību maksāt nodokļus. Līdz ar to likumdevējam ir jāizvēlas tāds regulējums, kas būtu vērsts uz fondēto pensiju shēmas ilgtspējīgu attīstību.

Vienlaikus tiesa atzina, ka ar apstrīdētajām normām ir mazināts ekonomiskās krīzes radītais pensiju sistēmas apdraudējums. Tiesa ņēma vērā, ka apstrīdētās normas veido vienotu regulējumu un tas saglabā fondēto pensiju shēmas izveidošanas mērķi. Shēmā šobrīd tiek novirzīts tāds iemaksu apjoms, kāds jau sākotnēji bija paredzēts kā minimāli nepieciešamais uzkrājuma veidošanai (divi procenti). Turklāt likumā ir paredzēta iemaksu apjoma palielināšana nākotnē, proti, ar 2011. gada 1. janvāri iemaksu likme fondēto pensiju shēmā būs ne mazāka par četriem procentiem. Līdz ar to ir paredzēta kārtība, kādā tiks attīstīta valsts fondēto pensiju shēmas darbība.

Tādēļ Satversmes tiesa atzina apstrīdētās normas kā vienotu regulējumu par atbilstošām Satversmes 1., 105. un 109. pantam.

Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams. Tas stāsies spēkā dienā, kad tiks publicēts laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Sprieduma teksts ir pieejams arī Satversmes tiesas mājas lapā: <http://www.satv.tiesa.gov.lv>.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv
67210274